

บทบาทของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4
ส่วนหน้า ในการแก้ปัญหาในพื้นที่ชายแดนภาคใต้
ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก พงศกร แสงกุล
รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 151

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2564

เอกสารวิจัยเรื่อง บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อน
โครงการไทยพุทธคืนถิ่น
โดย พันเอก พงศกร แสงกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง นวลสมร จรวงษ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2564 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(สีนสมุทร จันทรเนตร)

พลเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(มณี จันทร์ทิพย์)

พันเอกหญิง กรรมการ
(กนิษฐา จิตวิวัฒนา)

พันเอกหญิง กรรมการ
(นวลสมร จรวงษ์)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก พงศกร แสงกุล
เรื่อง	บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อน โครงการไทยพุทธคืนถิ่น
วันที่	กันยายน 2564 จำนวนคำ : 8,095 คำ จำนวนหน้า : 22 หน้า
คำสำคัญ	ไทยพุทธคืนถิ่น , จังหวัดชายแดนภาคใต้
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

จากเหตุการณ์การก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ทำให้คนไทยพุทธในพื้นที่ไม่สามารถดำรงชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างเป็นปกติเหมือนเดิมที่ผ่านมา อีกทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ การลงทุนการค้าขาย การศึกษา วัฒนธรรมขนบประเพณีที่สืบทอดกันมา รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์และการลดลงของจำนวนพระซึ่งทำให้วัดในพื้นที่ขาดการดูแล และทรุดโทรมลง เป็นการลดทอนเสถียรภาพความมั่นคงในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า 1) แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการให้ราษฎรชาวไทยพุทธในพื้นที่ไม่ทิ้งถิ่นฐานหรืออพยพออกนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของ จว.ส.ช. ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร 2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชนให้สามารถมีประสิทธิภาพในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและของชุมชนและการพิทักษ์พระพุทธศาสนาให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจและดำรงไว้ซึ่งศาสนาประจำชาติควรเป็นอย่างไร และ 3) แนวทางบทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น

ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่นโครงการนี้ เพื่อเป็นสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้ราษฎรไทยพุทธที่อพยพย้ายถิ่นฐาน ได้ย้ายกลับเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ภูมิลำเนาเดิม เป็นการสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะต้องดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริมให้พื้นที่ได้มีสภาวะที่เกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตให้ครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นเรื่องความปลอดภัย การประกอบอาชีพและการลงทุน การศึกษา การทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา ลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ เชื่อมความสัมพันธ์และลดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน พัฒนาศักยภาพของพื้นที่และยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Pongsakorn Saengkul
TITLE: The roles of internal Security Operations Division 4 Frontline in resolving situations in southern border provinces using “Thai Buddhism Return home Project”
DATE: September, 2021 **WORD COUNT :** 8,095 **PAGES :** 22
KEY TERMS: Thai Buddhism Return Place, The southern border provinces
CLASSIFICATION: Unclassified

Since the violent situations in the southern border provinces began in 2004, Thai Buddhists in the area have never been able to live their lives as usual as before. The impacts of the situations have been affecting the economies, investments, trades, educations, inherited cultural traditions as well as the religious practices of monks. The number of monks has declined and the temples in the area have been deteriorating which has a negative impact on the stability of the area. The author, therefore, is interested in studying the following aspects; 1) The intensification to the Thai Buddhists in the area not to abandon their properties or relocate from their localities. 2) Methods to improve internal strength of community in order for them to protect their people and properties, and preserving Buddhism to maintain its status as the center of mind for Thai people and national religion 3) Frameworks for Internal Security Operations Division 4 Frontline to its roles of resolving situations in southern border provinces using “Thai Buddhism Return home Project”

The results revealed that providing guidelines to drive this project, with the propose of building confidence and encouraging Thai Buddhists to return their hometowns, creates good conditions in the southern border provinces. This must be done in conjunction with promoting the area to achieve desirable conditions for living in all aspects including security, career opportunity, investment, education, preserving Buddhism, reducing gaps and inequalities, building relationships and reducing suspicions, exploiting potentials of the area, and improving the quality of life.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง บทบาทของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก สินสมุทร จันทระเนตร พันเอกหญิงกนิษฐา ฐิติวัฒนา และพันเอกหญิง นवलสมร จรวงษ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำสั่งสอนให้เข้าใจในรูปแบบการจัดทำเอกสารวิจัยและแหล่งข้อมูลทางวิชาการในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พลเอก มณี จันทรทิพย์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาแนะนำแนวทางการศึกษารวมถึงการนำเสนอมุมมองแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขในรูปแบบต่างๆ ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยทุกขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ในท้ายที่สุดขอขอบพระคุณ คณาจารย์ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ รวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในเอกสารวิจัยนี้ทุกคน จนทำให้สามารถทำการวิจัยได้สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกประการ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	7
การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	7
การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	8
ผลจากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์.....	12
แนวทางในการสร้างแรงจูงใจการพัฒนาเสริมความเข้มแข็งชุมชน.....	13
บทบาทที่เหมาะสมของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ในการแก้ปัญหาในพื้นที่ จชต.	15
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	18
บทที่ 4 บทสรุป	20
เอกสารอ้างอิง	23
ประวัติผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นความขัดแย้งที่ดำเนินอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย โดยความขัดแย้งนี้กำเนิดขึ้นในปี 2491 เริ่มจากกบฏดุซงญอซึ่งเป็นการก่อกำเริบการแยกออกทางเชื้อชาติและศาสนาในภูมิภาคมลายูปัตตานี แต่ความไม่สงบดังกล่าวเริ่มบานปลายขึ้นหลังปี 2547 ซึ่งจริง ๆ แล้วความรุนแรงหลังปี 2491 ก็ดำเนินมาโดยตลอดมีการปล้นสะดม การเผาโรงเรียน การลอบสังหาร และการลอบวางระเบิดหรือแม้กระทั่งการจับบุคคลไปเรียกค่าไถ่ในช่วงเวลานั้น มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหา คือ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 แต่ด้วยนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้นคือรัฐบาลของ นาย ทักษิณ ชินวัตร ได้มองว่าเหตุการณ์การก่อความไม่สงบเป็นเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไป ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินการได้ และผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 9 ในสมัยนั้นได้ยืนยันว่า ตำรวจสามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้จึงทำให้รัฐบาล นาย ทักษิณ ชินวัตร ตัดสินใจยุบศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2545 ซึ่งนักสื่อสารมวลชนมักอ้างอิงเอาเหตุการณ์ยุบหน่วยงานดังกล่าว เป็นปฐมบทของความรุนแรงของความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบัน

เหตุการณ์ที่ถือว่าเป็นปฐมบทของความรุนแรงหลังจากยุบหน่วยงาน 2 หน่วยงานดังกล่าว คือ เหตุการณ์ปล้นปืนครั้งใหญ่ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 ที่กองพันพัฒนา 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส หลังจากนั้นก็มีการพัฒนาสถานการณ์การก่อความไม่สงบของฝ่ายผู้ก่อการ และการพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาของฝ่ายรัฐบาลเรื่อยมา มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีการต่ออายุของพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน การแก้ปัญหาของรัฐบาลดำเนินการเรื่อยมาโดยผลัดเปลี่ยนวิธีการไปตามแต่นโยบายของแต่ละรัฐบาล และหลักสำคัญของการแก้ปัญหา คือ การพยายามนำไปสู่การแก้ปัญหาแบบ “การเมืองนำการทหาร” เพราะทุกส่วนเห็นพ้องต้องกันว่า ทั้งสองฝ่ายคือคนไทยด้วยกัน สามารถที่จะสร้างโอกาสให้กลับเข้ามาร่วมกันแก้ปัญหาได้อย่างสันติวิธี โดยมีเป้าหมายคือ การสร้างสันติสุขให้กลับสู่พื้นที่ และ

ทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งในช่วงเกิดเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ ตั้งแต่ปี 2547 - 2563 มีการสูญเสียเกิดขึ้นมากมายโดยเฉพาะประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ ที่นับถือศาสนาพุทธ เกิดความหวาดระแวงกันทุกฝ่าย ทำให้คนไทยพุทธในพื้นที่ไม่สามารถดำรงชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างเป็นปรกติเหมือนเดิมที่ผ่านมา อีกทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหา ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจการลงทุนการค้าขาย การศึกษา วัฒนธรรมขนบประเพณีที่สืบทอดกันมา รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์ และการลดลงของจำนวนพระซึ่งทำให้อำนาจหน้าที่ขาดการดูแล และทรุดโทรมลงจากที่กล่าวมา ล้วนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันอย่างไม่แยกไม่ออก ในการที่จะต้องดำเนินการเข้าแก้ปัญหาให้เกิดความสงบในพื้นที่ และประชาชนสามารถดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างสงบเหมือนอดีตที่ผ่านมา จากปัญหาดังกล่าว กอ.รมน.ภาค 4 สน. ได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ ศอ.บต. และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมช่วยดำเนินงานตามโครงการไทยพุทธคืนถิ่นเป็นรูปธรรม และบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการนี้เพื่อเป็นสร้างความเชื่อมั่น และกระตุ้นให้ราษฎรไทยพุทธที่อพยพย้ายถิ่นฐาน ได้ย้ายกลับเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ภูมิถิ่นเดิมเป็นการสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะต้องดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริมให้พื้นที่เดิมมีสภาวะที่เกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตให้ครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความปลอดภัย การประกอบอาชีพ และการลงทุน การศึกษา การทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา ลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ เชื่อมความสัมพันธ์ และลดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน พัฒนาศักยภาพของพื้นที่ และยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

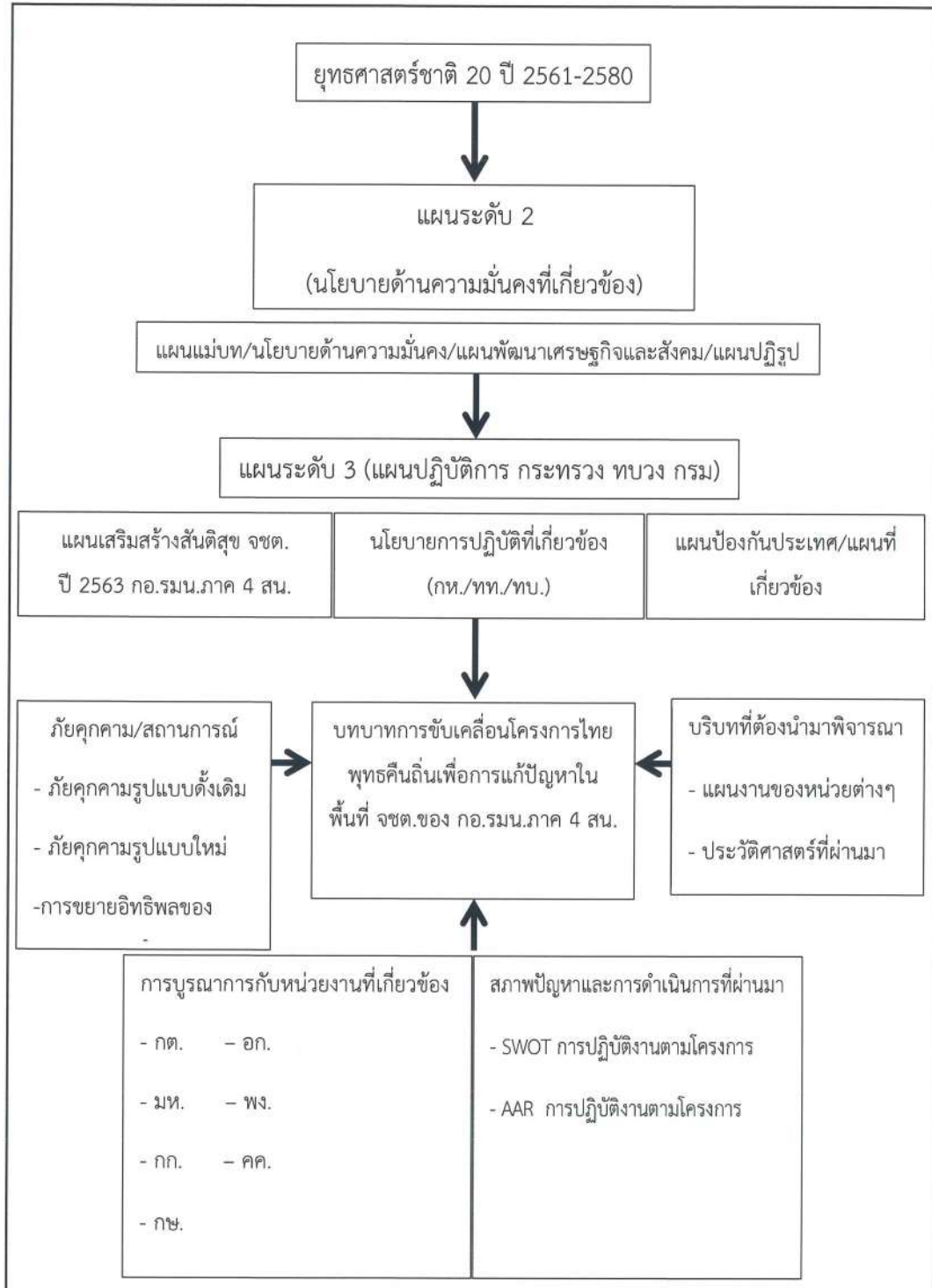
คำถามการวิจัย

1. แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการให้ราษฎรชาวไทยพุทธในพื้นที่ไม่ทิ้งถิ่นฐานหรืออพยพออกนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของ จว.ส.ช.ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชนให้สามารถมีประสิทธิภาพในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและของชุมชนและการพิทักษ์พระพุทธศาสนาให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจและดำรงไว้ซึ่งศาสนาประจำชาติ ควรเป็นอย่างไร
3. แนวทางบทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 สน. ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจให้ราษฎรชาวไทยพุทธในพื้นที่ไม่ทิ้งถิ่นฐานหรืออพยพออกนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของ จว.ส.ข.
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชนให้สามารถมีประสิทธิภาพในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและของชุมชนและแนวทางในการพิทักษ์พระพุทธศาสนาให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจและดำรงไว้ซึ่งศาสนาประจำชาติ
3. เพื่อกำหนดบทบาทที่เหมาะสมของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 สน. ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบงานวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการศึกษากำหนด โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) เป็นแนวทางในการทำการวิจัย โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาไปที่ประชาชน ที่นับถือศาสนาพุทธซึ่งมีถิ่นฐานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอ ของจังหวัดสงขลา ซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ รวมถึงสิ่งที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจในด้านศาสนา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ใช้ทั้งแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และแหล่งข้อมูลปฐมภูมิในการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลเรื่องแนวคิด ทฤษฎี รวมถึง ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ และนโยบายภาครัฐ จากแหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารทางราชการ บทความทางวิชาการ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว หลังจากนั้นจะนำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลเพื่อแยกแยะให้เห็นถึงส่วนประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่าง ส่วนประกอบต่าง ๆ โดยใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวทาง นำผลการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ มาประมวล และทำการสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป และหาหนทางในการดำเนินการ

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ดำเนินการพัฒนา และเสนอโครงร่างวิจัยในห้วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนธันวาคม 2563 หลังจากที่ได้รับอนุมัติโครงร่างวิจัยเรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลในห้วง เดือนธันวาคม 2563 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2564 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาวิเคราะห์ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม และนำข้อมูลที่วิเคราะห์มาสรุป และอภิปรายผลให้เสร็จเรียบร้อยภายในเดือนเมษายน หลังจากนั้นนำมาจัดทำรายงานวิจัย และรูปเล่มวิจัย พร้อมนำเสนอรายงานวิจัยในเดือนพฤษภาคม

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงยุทธศาสตร์แก้ปัญหาเพื่อให้ราษฎรชาวไทยพุทธในพื้นที่ไม่ถึงถิ่นฐานหรืออพยพออกนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของ จ.สงขลา
2. นำผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชนให้สามารถมีประสิทธิภาพในการป้องกันชีวิต และทรัพย์สินของตนเอง และของชุมชน และแนวทางในการพิทักษ์พระพุทธศาสนาให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจและดำรงไว้ซึ่งศาสนาประจำชาติ
3. ทราบบทบาทที่เหมาะสมของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 สน. ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น
4. นำผลการวิจัยเป็นข้อมูลให้กับกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 สน. และหน่วยงานที่มีส่วนร่วม สามารถนำข้อมูลไปเป็นประโยชน์สำหรับประกอบแนวคิดหรือแผนงานที่ดำเนินการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

จากเหตุการณ์การก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา กลุ่ม ผกร. ใช้กองกำลังติดอาวุธขนาดเล็กปฏิบัติการทางทหาร ด้วยยุทธวิธีลอบยิง ลอบวางระเบิด ลอบวางเพลิง การก่อจวน ตลอดจนการบ่อนทำลาย เป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ราษฎรไทยพุทธ และราษฎรไทยมุสลิมที่ให้ความร่วมมือกับทางราชการ ตลอดจนชุมชนล่อแหลม เพื่อข่มขู่ สร้างความหวาดกลัว ไม่ให้ประชาชนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ อีกทั้งเป็นการสร้างความหวาดระแวงและความแตกแยกระหว่างชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่สะดวกในการประกอบอาชีพ บางรายไม่สามารถเดินทางเข้าไปทำมาหากินในพื้นที่ของตนเองได้ หลากครอบครัวต้องอพยพออกนอกพื้นที่ บางรายต้องขายที่ดินและทรัพย์สิน เพื่อย้ายไปอยู่ในพื้นที่ที่ปลอดภัย ทำให้คนไทยพุทธในพื้นที่ไม่สามารถดำรงชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างเป็นปรกติเหมือนเดิมที่ผ่านมา อีกทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจการลงทุนการค้าขาย การศึกษา วัฒนธรรมชนบประเพณีที่สืบทอดกันมา รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์และการลดลงของจำนวนพระซึ่งทำให้วัดในพื้นที่ขาดการดูแลและทรุดโทรมลง เป็นการลดทอนเสถียรภาพความมั่นคงในพื้นที่ จชต.

สถานการณ์ในพื้นที่มีแนวโน้มดีขึ้นตามลำดับ นับตั้งแต่ปี 2555 สถิติเหตุการณ์ และการสูญเสียชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ โครงสร้างของกลุ่ม ผกร. ถูกทำลาย สูญเสียกองกำลังติดอาวุธ มวลชน และแนวร่วมลดลง จากทั้งการปฏิบัติการทางทหาร การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ และการกลับตัวกลับใจ เข้าร่วมโครงการพาคคนกลับบ้าน และมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรฯ และถูกจำกัดเสรีในการปฏิบัติ ตลอดจนศักยภาพในการก่อเหตุขนาดใหญ่ลดน้อยลง รวมทั้งถูกทำลายความชอบธรรมในการก่อเหตุจากประชาชนในพื้นที่ และองค์กรระหว่างประเทศ แม้ว่ากลุ่ม ผกร. จะถูกกดดัน และถูกจำกัดเสรีในการปฏิบัติอย่างหนัก แต่คงมีความพยายามในการก่อเหตุ โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธี และรูปแบบในการก่อเหตุมาเป็นการก่อเหตุแบบเร่งด่วนมากขึ้น รวมทั้งมุ่งกระทำต่อเป้าหมายที่ทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง เช่น เขตเมืองเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งผู้ที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเป็นการตอบโต้ และทำลายความเชื่อมั่น และจากภาพความรุนแรง

ที่เกิดขึ้นกระทบกับประชาชนผู้บริสุทธิ์อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้แทนองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of the Islamic Cooperation : OIC) และองค์การสิทธิมนุษยชน (Human Right Watch) แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับการกระทำของกลุ่ม ผกร. อย่างชัดเจน และออกแถลงการณ์ประณาม ผู้ก่อเหตุว่าเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้แสดงท่าทีอย่างชัดเจน ผ่านการสำรวจทัศนคติ ต้องการให้รัฐและกลุ่ม ผกร. แก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี, เพื่อหน่วยสถานการณ์ความรุนแรงที่ยืดเยื้อยาวนาน, กังวลใจต่อปัญหาด้านเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ไม่พอรายจ่าย, การศึกษาของบุตรหลาน และยาเสพติด ต้องการให้รัฐพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความเจริญเหมือนจังหวัดอื่น ๆ และออกมาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัย เส้นทาง และชุมชนของตัวเอง ในรูปแบบของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ชุดคุ้มครองตำบล สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้มีการรวมตัวกันจัดกิจกรรมเพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านความรุนแรงในทุกรูปแบบ และรณรงค์การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนไทยพุทธและไทยมุสลิมเริ่มกลับมาเหมือนเดิม มีการจัดกิจกรรมร่วมกันตามวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นมากขึ้น มีการบูรณาการระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า, 2562)

การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

ขณะที่สภาพโครงสร้างทางสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย ประชากร 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมลายูมุสลิม ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 84, กลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มไทยพุทธเชื้อสายจีน ร้อยละ 16 ทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันทั้งด้านภาษา, ศาสนา, ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมประเพณี กลุ่ม ผกร. ได้อาศัยความแตกต่างเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการแยกประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ออกจากกันตั้งแต่เยาว์วัย ผ่านระบบการศึกษา ตั้งแต่ศูนย์ศึกษาศาสนาประจำมัสยิด (ตาดีกา), สถาบันศึกษาปอเนาะ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จากเอกสารที่ตรวจยึดได้จากการเข้าไปตรวจสอบในโรงเรียนญูฮาดวิทยา อ.ยะหริ่ง จว.ป.น. เมื่อ 19 พ.ค. 48 ซึ่งมี นาย ดุลเลาะ แวมะนอ เป็นผู้จัดการโรงเรียน โดยข้อมูลด้านการข่าวพบว่า นาย ดุลเลาะ แวมะนอ เป็นสมาชิกในสภาปฏิบัติงานกลาง DKP (Dewan Pekerjaan Pusat) ตามโครงสร้างการจัดองค์กรของกลุ่มแนวร่วมปฏิวัติประชาชาติมลายูปัตตานี (BRN) ดำรงตำแหน่ง เป็น ผบ.กกล.ทหาร เขต 3 รับผิดชอบพื้นที่ จว.ป.น. มีประเด็นสำคัญที่ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า ยุทธศาสตร์ของกลุ่ม ผกร. มุ่งสร้างสังคมมุสลิมบริสุทธิ์ โดยไม่มีศาสนาอื่นเจือปน กำหนดการปฏิบัติให้

สมาชิกระดับปฏิบัติการ (RKK) ดำรงความมุ่งหมายในการก่อดัน ชมชู้ ลอบวางเพลิง ทำร้ายคนไทยพุทธ และคนไทยเชื้อสายจีน ทำลายธุรกิจ และการประกอบการ และสร้างความหวาดระแวง เพื่อให้คนไทยพุทธ และคนไทยเชื้อสายจีนละทิ้งถิ่นฐานออกจากพื้นที่ จชต. จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้ตลอดห้วงเวลาดังแต่ปี 47 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน มีเหตุการณ์สำคัญที่คนไทยพุทธ และคนไทยเชื้อสายจีน ถูกคุกคามอย่างรุนแรง ส่งผลให้เกิดบรรยากาศความกลัว ความไม่ไว้วางใจระหว่างประชาชนกับประชาชน (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า, 2562) พระสงฆ์และวัดในพื้นที่ 3 จชต. มีแนวโน้มถูกกระทำร้ายจากคนนอกศาสนา ทั้งจากการชมชู้ การทำร้ายร่างกาย รวมไปถึงการฆ่าพระสงฆ์ ทำให้จำนวนพระสงฆ์ซึ่งจำพรรษาวัดในพื้นที่ จชต. มีจำนวนลดลงอย่างมาก และบางวัดไม่มีพระสงฆ์จำพรรษาเลยกลายเป็นวัดร้าง ส่งผลต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากว่า พระสงฆ์เป็นกำลังหลัก และเป็นเสมือนผู้นำพาพระพุทธศาสนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้า หากสามารถทำลายพระสงฆ์ได้ เท่ากับสามารถสร้างความสั่นคลอนอันใหญ่หลวงให้เกิดในพระพุทธศาสนา

1. สถิติการก่อเหตุและการสูญเสีย สถิติการก่อเหตุ และการสูญเสียของคนไทยพุทธ ตั้งแต่ปี 49 - ปัจจุบัน มีคนไทยพุทธเสียชีวิต จำนวนกว่า 4,000 คน และบาดเจ็บกว่า 10,000 คน (เฉพาะเหตุการณ์ ความมั่นคง) โดยได้เกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนชาวไทยพุทธ ในวงกว้างหลายเหตุการณ์ ยกตัวอย่างเหตุการณ์สำคัญ ดังนี้ เมื่อ 18 ม.ค. 2561 เวลาประมาณ 2030 น. คนร้ายไม่ทราบชื่อ และจำนวน พร้อมอาวุธปืนครบมือ ได้บุกเข้าในวัดรัตนานุภาพ และใช้อาวุธปืนยิงพระ ทำให้พระมรณภาพ ในที่เกิดเหตุ จำนวน 2 รูป บาดเจ็บสาหัส จำนวน 2 รูป ถูกนำตัวส่ง รพ.สุโหงโก-ลก ในที่เกิดเหตุ พบปลอกกระสุนปืนขนาด 5.56 มม. และขนาด 9 มม. จำนวนหนึ่ง รายชื่อพระมรณภาพ และได้รับบาดเจ็บ (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า, 2562)

2. ชุมชนล่อแหลม 277 ชุมชน ชุมชนที่มีไทยพุทธในพื้นที่ 3 จชต. และ 4 อำเภอ ของ จว.ส.ข. รวม 876 ชุมชน มีชุมชนล่อแหลมจำนวน 277 ชุมชน ซึ่งชุมชนล่อแหลมได้พิจารณาในการกำหนดจากการเป็นชุมชนล่อแหลมเสี่ยงต่อการก่อเหตุร้าย เป็นเป้าหมายในการปฏิบัติของกลุ่ม ผกท. ด้วยการก่อดัน ชมชู้ ลอบทำร้าย ทำลายธุรกิจ สร้างความหวาดกลัว และสร้างความหวาดระแวง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมบีบบังคับให้ราษฎรไทยพุทธละทิ้งถิ่นฐานและหลบหนีออกนอกพื้นที่

3. สถานการณ์ รูปแบบ และห้วงเวลาที่คนไทยพุทธมักถูกลอบทำร้าย จากฝ่ายรัฐ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชนมีส่วนร่วมซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ย้อนแย้งกับการขับเคลื่อน

ยุทธศาสตร์ของกลุ่ม ผกร. อย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติเป็นอย่างมาก ทำให้กลุ่ม ผกร. ต้องออกมาตอบโต้ด้วยการก่อเหตุในเขตเมืองเศรษฐกิจและเป้าหมายอ่อนแอ เพื่อโจมตีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การบังคับใช้กฎหมาย ทำให้กลุ่ม ผกร.ระดับแกนนำถูกจับกุมและสามารถขยายผลไปสู่การยึดอาวุธปืน วัตถุระเบิดและยุทธโศปกรณ์ จนเป็นเหตุให้กลุ่ม ผกร. ปฏิบัติการตอบโต้ต่อคนไทยพุทธที่มีการป้องกันตนเองต่ำและเมื่อก่อเหตุแล้วมีผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนในวงกว้าง กลุ่มแนวร่วมรุ่นใหม่ ที่จบการฝึกจะทดสอบการเข้าร่วมเป็นสมาชิกระดับปฏิบัติการ (RKK) ด้วยการก่อเหตุต่อคนไทยพุทธที่มีการป้องกันตนเองต่ำ คนไทยพุทธที่ถูกลอบทำร้ายส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีครัวเรือนน้อย อยู่โดดเดี่ยวห่างไกลหรือถูกล้อมด้วยหมู่บ้านจัดตั้งของกลุ่ม ผกร. การก่อเหตุกระทำในช่วงการเดินทางเข้า-ออกจากชุมชนเพื่อไปซื้อสิ่งอุปโภค บริโภค บริเวณตลาดนัด ไปหาของป่าและการออกไปกรีดยางพาราในช่วงเช้า รูปแบบการก่อเหตุร้ายยังคงเป็นการลอบยิงและวางระเบิดแสวงเครื่องเป็นหลักเพื่อสร้างสภาพสะพรึงกลัวแก่ชาวพุทธและควบคุมมวลชนโดยใช้แนวร่วมจากนอกพื้นที่เป้าหมายเป็นผู้ปฏิบัติการ ซึ่งมีแนวร่วมในพื้นที่เป็นผู้ชี้เป้า ถือเป็นมาตรการป้องกันความลับรั่วไหล หากใช้แนวร่วมในพื้นที่ก่อเหตุมักจะแจ้งเตือนญาติพี่น้องให้ระมัดระวังด้วย ทำให้เจ้าหน้าที่ทราบข่าวได้ก่อนสามารถป้องกันการก่อเหตุได้ทัน

4. เครือข่ายไทยพุทธในพื้นที่ 3 จขต. และ 4 อำเภอของ จว.ส.ข. เสนอในประเด็นสำคัญ (ข้อเรียกร้องเครือข่ายชาวพุทธ จขต. (2563). ปัตตานี.)

4.1 ด้านการเมือง ในการพูดคุยเพื่อสันติสุข ควรพูดคุยกับทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ อาศัยโอกาสที่ขบวนการอยู่ในช่วงขาลง และรัฐสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างกว้างขวาง ทำการพูดคุยเจรจาต่อแกนนำ และแสวงหาความร่วมมือจากมาเลเซียในการส่งตัวผู้กระทำผิดข้ามแดน

4.2 ด้านสังคมจิตวิทยา สร้างการอยู่ร่วมกันแบบสังคมพหุวัฒนธรรม และเผยแพร่ข้อกฎหมายที่ถูกต้อง เพื่อสร้างความเข้าใจในการรับรู้ทั้งพี่น้องไทยพุทธและไทยมุสลิม สร้างศูนย์รวมจิตใจของกลุ่มไทยพุทธโดยการตั้งศูนย์พัฒนาและส่งเสริมพระพุทธศาสนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสนับสนุนด้านการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้พัฒนาทุกด้าน, การสำรวจที่ดินวัด เพื่อป้องกันการบุกรุกและครอบครองที่ดินรอบวัด ส่งเสริมพระพุทธศาสนาในพื้นที่ โดยการเชิญชวนอุปสมบทโดยสมัครใจของประชาชน และมาจำพรรษาในวัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้, การส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้กับพุทธศาสนิกชนในพื้นที่โดยมีการปฏิบัติมากขึ้น และการเชิญชวนพี่น้องไทยพุทธที่ย้ายออกจากพื้นที่ให้กลับมาอยู่อาศัยในพื้นที่ ลดการบ่มเพาะ และการ

ปลุกกระดุมให้เกิดความขัดแย้งกันในพื้นที่โดยสกัดกั้นการเผยแพร่การบิดเบือนข่าวสารบนสื่อออนไลน์ และการบ่มเพาะด้วยหลักศาสนาที่บิดเบือนในเรื่องของการปฏิเสธ

4.3 ด้านการรักษาความปลอดภัย เนื่องจากในห้วงเวลาที่ผ่านมามีการก่อเหตุกับพระสงฆ์และวัด อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่ทำให้มีผู้ก่อเหตุรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต ทำให้ขวัญ และกำลังใจของพระสงฆ์ลดลง อีกทั้งมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับโครงการพาคนกลับบ้าน จึงได้มีข้อเสนอแนะดังนี้ เน้นชุมชนไทยพุทธเสริมสร้าง 25 ชุมชนเป็นลำดับแรก และชุมชนที่มีความเสี่ยงตามลำดับ โดยให้ชุมชนจัดตั้งป้อมยาม, สนับสนุนการติดตั้งกล้อง CCTV ในจุดที่เหมาะสม สามารถเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาวิทยุประจำหมู่บ้าน และอาวุธปืนลูกซองตามความเหมาะสม, มีมาตรการคุ้มครองชาวบ้านที่ไปทำมาหากิน รวมทั้งเดินทางเข้า-ออกหมู่บ้าน, เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน อรบ., ชรบ. และ ทสปช. โดยจัดการฝึกอย่างสม่ำเสมอ, ชุมชน/หมู่บ้าน ที่มีความเสี่ยงควรพิจารณาจัดเจ้าหน้าที่ไปประจำ, วางระบบการแจ้งเตือนจากชุมชนไปยังหน่วยงานความมั่นคง/ฝ่ายปกครอง สามารถดำรงการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ, หน่วยความมั่นคง ควรจัดให้ความรู้ด้านยุทธศาสตร์และด้านยุทธวิธี ของผู้ก่อเหตุรุนแรง แก่ชาวพุทธและคณะสงฆ์, ข่าวสารการแจ้งเตือนที่สำคัญ ราษฎรควรได้รับทราบ รวมทั้งการจัดทำแผนรปภ.วัด และชุมชน พร้อมทั้งทำความเข้าใจ และชักจูงการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวได้

5. กรณีที่ราษฎรไทยพุทธบางส่วนยังคงอาศัยอยู่ในพื้นที่ จชต. มีปัจจัยเป็นราษฎรไทยพุทธดั้งเดิมไม่มีญาติพี่น้องอยู่นอกพื้นที่ และมีฐานะยากจน เป็นเจ้าของกิจการ เช่น สวนยาง สวนผลไม้ ร้านค้า ฯลฯ ซึ่งจะต้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง เป็นข้าราชการที่จะต้องปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพนักงานลูกจ้างของบริษัทเอกชนที่อยู่นอกพื้นที่ แต่ต้องส่งสินค้าหรือตรวจงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นราษฎรสูงอายุที่มักจะยึดติดกับถิ่นฐานบ้านเกิดไม่ยอมย้ายไปที่อื่น

6. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนบ้านท่าด่าน

6.1 ชื่อโครงการ พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนบ้านท่าด่าน หมู่ที่ 3 ตำบลตะโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

6.2 กิจกรรม ก่อสร้างซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรไทยพุทธชุมชนบ้านท่าด่าน

6.3 หลักการและเหตุผล ตามที่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) ได้อนุมัติงบประมาณให้ ศูนย์ปฏิบัติการอำเภอยะหริ่ง (ศปก.อ.) ดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนบ้านท่าด่าน หมู่ที่ 3 ตำบลตะโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของราษฎรชาวไทยพุทธที่มีความประสงค์ย้ายกลับเข้ามาอาศัยยังภูมิลำเนาเดิม จำนวน 43 ครัวเรือน

6.4 วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ราษฎรชาวไทยพุทธในพื้นที่ไม่ทิ้งถิ่นฐานหรืออพยพออกนอกพื้นที่ ก่อสร้างและซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้ราษฎรชาวไทยพุทธ เพื่อย้ายกลับเข้ามาอยู่ในภูมิลำเนา

6.5 เป้าหมาย กลุ่มราษฎรชาวไทยพุทธชุมชนบ้านท่าด่าน หมู่ที่ 3 ตำบลตะโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

6.6 หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนไทยพุทธ อ.ยะหริ่ง, หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ 42

6.7 หน่วยงานสนับสนุนโครงการ กอ.รมน.ภาค 4 สน. , หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ 42, ศูนย์ปฏิบัติการอำเภอยะหริ่ง (ศปก.อ.)

6.8 พื้นที่ดำเนินการ บ้านท่าด่าน หมู่ที่ 3 ตำบลตะโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

6.9 ระยะเวลาดำเนินการ 1 สิงหาคม พ.ศ.2563 - 31 มกราคม 2564

6.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ สร้างแรงจูงใจให้ราษฎรชาวไทยพุทธในพื้นที่ ไม่ทิ้งถิ่นฐานหรืออพยพออกนอกพื้นที่ ราษฎรชาวไทยพุทธย้ายกลับเข้ามาอยู่ในภูมิลำเนา

ผลจากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

1. จุดแข็ง ราษฎรไทยพุทธที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกลุ่มคนที่อาศัยมาในพื้นที่ตั้งแต่บรรพบุรุษสืบต่อกันมาอย่างยาวนาน มีศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ มีความชำนาญพื้นที่ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา รู้คนรู้พื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของธุรกิจกิจการขนาดใหญ่ ด้านการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้เพื่อการเลือกอาชีพที่ดีในอนาคต มีการรวมตัวกันจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่เพื่อปกป้องชีวิต และทรัพย์สินของตนเอง และชุมชนโดยยอมเสียสละเวลาบางส่วนในการประกอบอาชีพส่วนตัวในแต่ละวันมาร่วมงาน

2. จุดอ่อน การอพยพย้ายถิ่นฐานออกนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เนื่องจากผลกระทบจากความรุนแรงของเหตุการณ์ ในพื้นที่ส่วนใหญ่เหลือแต่ผู้สูงอายุ ส่วนวัยทำงานอยู่นอกพื้นที่ ความลำบากในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพเนื่องจากยังคงเป็นเป้าหมายในการลอบทำร้ายจากผู้ก่อเหตุรุนแรง บางชุมชนเส้นทางเข้า-ออก หมู่บ้านมีระยะทางไกล/ป่าเขา

การแข่งขันต่อสู้ทางการเมืองท้องถิ่นหรือระดับประเทศ การสมัครเข้ารับราชการในพื้นที่ยังขาดแรงสนับสนุนอย่างเป็นทางการ

3. โอกาส ได้รับการดูแลจากหน่วยงานภาครัฐในการสนับสนุนงบประมาณ และโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา ได้แก่ งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การบูรณาการการพัฒนาเพื่อความมั่นคง โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” งานการศึกษาเพื่อความมั่นคง งานเสริมสร้างรายได้ครัวเรือน และความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน

4. อุปสรรค ผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบยังคงเป็นปัจจัยหลัก ราษฎรไทยพุทธยังคงเป็นเป้าหมายหลักในการก่อเหตุเพื่อสร้างสถานการณ์ในพื้นที่ ความต่อเนื่องในเรื่องการขับเคลื่อนงานของภาครัฐในด้านนโยบายการแก้ปัญหาและการสนับสนุน การรวมแรงรวมใจของประชาชนภายในประเทศที่จะมีส่วนร่วมในการร่วมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้คงอยู่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจในพื้นที่ตลอดไป ความเป็นเอกภาพของพุทธบริษัท 4 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระพุทธศาสนา/พระสงฆ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นทางการของภาครัฐและพุทธบริษัท 4 ขาดความต่อเนื่อง ขาดการนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

แนวทางในการสร้างแรงจูงใจการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกส่วนราชการ ประกอบด้วย ส่วนราชการปกติ 17 กระทรวง 53 หน่วยงาน, กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบ่งการบริหารจัดการ ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย โดยนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย, ระดับแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำหน้าที่บูรณาการงานของส่วนราชการ โดยมี รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานคณะกรรมการ, ระดับปฏิบัติกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบขับเคลื่อนงานทั้งมิติความมั่นคงและการพัฒนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้แทนพิเศษของรัฐบาลทำหน้าที่เชื่อมโยงและบูรณาการแผนงาน/โครงการและงบประมาณให้เกิดเอกภาพระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในพื้นที่ และจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหน้าขึ้นในพื้นที่ จชต. ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาหน่วยงาน/ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จะร่วมกันบูรณาการแผนงาน/โครงการ โดยมี กอ.รมน. และ ศอ.บต. เป็น

เจ้าภาพในการบูรณาการยุทธศาสตร์ทั้ง 2 กลุ่มยุทธศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์/วัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมที่กำหนด

กระบวนการของแรงจูงใจ ทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow (อ้างใน คณิง นันทะ, 2554) โดยเขา เชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้ว บุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นนี้เรียกว่าความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง (safety or security) ความต้องการความปลอดภัยจะเกี่ยวข้องกับการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ สงคราม อาชญากรรม น้ำท่วม แผ่นดินไหว การจลาจล ความสับสนไม่เป็นระเบียบของสังคม และเหตุการณ์อื่น ๆ จะแสดงพฤติกรรมว่าเขากำลังประสบเหตุการณ์ที่ร้ายกาจและกำลังมีอันตรายต่าง ๆ เขาจึงต้องการมีใครสักคนที่ปกป้องคุ้มครองเขาและเป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งซึ่งเขาสามารถจะพึ่งพาอาศัยได้ ดังนั้น การวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์จึงนำแนวคิดทฤษฎีมาออกแบบในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อส่งผลสอดคล้องกับสาเหตุปัญหา ดังนี้

1. การดูแลเป้าหมายอ่อนแอและชุมชนล่อแหลม สภาพแวดล้อมบีบบังคับให้ราษฎรไทยพุทธละทิ้งถิ่นฐานและหลบหนีออกนอกพื้นที่ มีความจำเป็นต้องมีการบูรณาการกำลังทุกภาคส่วนในการ ร.ป.ก.ชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนล่อแหลม เสี่ยงต่อการก่อเหตุร้าย ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนทุกศาสนาอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความเข้าใจ และความสามัคคีภายใต้ความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. การเสริมสร้างหมู่บ้านชุมชนให้เข้มแข็ง เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง ร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน พัฒนาด้านเศรษฐกิจและสภาพสังคมในทุกมิติ เพื่อให้ประชาชน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถประกอบอาชีพได้อย่างปกติสุข มีรายได้ดูแลตนเองและครอบครัวได้ รวมทั้งประชาชนในชุมชนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความเข้าใจ ความสามัคคี มีจิตอาสาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และเคารพกติกาของชุมชนนั้น ๆ

3. การเสริมสร้างรายได้ครอบครัวและความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีอาชีพที่มั่นคง โดยการสนับสนุนให้มีการลงทุนในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่ให้เหมาะแก่การลงทุน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมและ

สาธารณูปโภค เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการแก้ไขปัญหาความยากจน

บทบาทที่เหมาะสมของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ในการแก้ปัญหาในพื้นที่ จชต.

1. เสริมสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน ผู้นำถือศาสนาพุทธ ด้วยการใช้ยุทธศาสตร์ประชาชนมีส่วนร่วมตามแนวทาง “ปรับทุกข์ ผูกมิตร ร่วมคิด ร่วมทำ” โดยการรักษาความปลอดภัยของชุมชนให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการร่วมพบปะเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนผู้นำถือศาสนาพุทธ รวมทั้งใช้โอกาสในการพบปะในการประชาสัมพันธ์แนวทางในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลให้ประชาชนได้เข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่รัฐพร้อมให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในทุกมิติ

2. งานเสริมสร้างหมู่บ้านชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนที่ล่อแหลมมีความเสี่ยงต่อการก่อเหตุร้าย ได้อย่างเป็นรูปธรรม ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการกระทำของกลุ่ม ผก. และสามารถรวมตัวกันจัดระบบป้องกันชุมชนตามกระบวนการชุมชนเข้มแข็งด้วยตนเอง สถิติการก่อเหตุร้ายต่อประชาชนในชุมชนล่อแหลมลดลง ขับเคลื่อนการรักษาความปลอดภัยชุมชนล่อแหลมตามกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนที่ล่อแหลมมีความเสี่ยงต่อการก่อเหตุร้ายด้วยตนเอง จัดให้มีการรวมกลุ่มหมู่บ้านเพื่อให้มีจำนวนประชากรที่เพียงพอสำหรับรักษาความปลอดภัยให้กับชุมชนของตนเองได้, ระบบสัญญาณเตือนภัย และวิทยุเครื่องแดงสำหรับการรักษาความปลอดภัยชุมชน และป้องกันตนเอง รวมทั้งคนในชุมชนต้องมีความสามัคคี มีจิตอาสา มีส่วนร่วมในการต่อสู้ เพื่อให้สามารถอยู่ในพื้นที่อย่างถาวร และยั่งยืน

3. งานด้านการพัฒนาเสริมความมั่นคง มุ่งสร้างความยั่งยืนและเข้าสู่สภาวะปกติ ด้วยการเพิ่มศักยภาพและพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพื่อสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อให้หน่วยงาน/ส่วนราชการปกติ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมาภิบาล

3.1 การเสริมสร้างรายได้ครอบครัวและความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีอาชีพที่มั่นคง โดยการสนับสนุน ให้มีการลงทุนในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศและระบบโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การลงทุน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมและสาธารณูปโภค ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงจะต้องได้รับ

หลักประกันในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับการฟื้นฟูและอนุรักษ์ เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ รัฐควรส่งเสริมอาชีพสร้างงานสร้างรายได้ตามความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในพื้นที่, จัดหางานให้ลูกหลานไทยพุทธได้มีงานทำ ควรส่งเสริมชาวไทยพุทธให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น, รัฐควรส่งเสริมการลงทุนในชุมชนชาวพุทธเป็นกรณีพิเศษ, งดใจอุดหนุนทุนเพื่อลงทุนพื้นที่ ศอ.บต.ดำเนินการอยู่เปิดศูนย์ส่งเสริมการลงทุน/เงินกู้ดอกเบี้ยร้อยละ ๑.๕ ศอ.บต.ตั้งกรรมการเฉพาะกิจ, จัดให้มีกองทุนช่วยเหลือชาวพุทธในการซื้อที่ดิน รักษาพื้นที่และเพิ่มปริมาณคนพุทธในพื้นที่เพื่อความเป็นเอกภาพเดียวกัน, ร่วมองค์การทหารผ่านศึกใช้พื้นที่อนุญาตจากเจ้าของเดิมที่ไม่ใช้ประโยชน์เพื่อการสร้างชุมชนหรือหมู่บ้านโดยนำพี่น้องไทยพุทธที่ยากลำบากหรือทหารผ่านศึกในพื้นที่อื่นมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่, รัฐควรจัดตั้งชุดสันติमित เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความรัก ความสามัคคี ให้แก่ชุมชนไทยพุทธ

3.2 การสนับสนุนโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามนโยบาย ด้านการพัฒนาของรัฐบาล จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ ทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่ดี เมื่อเศรษฐกิจในพื้นที่ดี ปัญหาด้านความมั่นคงต่าง ๆ จะดีขึ้นตามมาด้วย ทั้งนี้โครงการดังกล่าวนี้ เป็นการพัฒนาพื้นที่ในระดับมหภาค ซึ่งจะเชื่อมโยงกับโครงการขับเคลื่อนงานด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ จชต. ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ในระดับจุลภาค ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานราก ดังนั้น ทุกหน่วยจะต้องทุ่มเทความพยายามให้การสนับสนุนโครงการ

3.3 พัฒนาศักยภาพของคนในสังคม โดยเร่งรัดการจัดการและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในทุกระดับ โดยให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมของพื้นที่ และตอบสนองตลาดแรงงาน สร้างโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะการกระจายทุนการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศและพัฒนาศักยภาพแรงงานให้มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาให้มีแนวทางในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง/ครอบครัวได้

4. การส่งเสริมพระพุทธศาสนาในพื้นที่ และสร้างศูนย์รวมจิตใจของกลุ่มไทยพุทธ โดยการตั้งศูนย์พัฒนาและส่งเสริมพระพุทธศาสนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสนับสนุนด้านการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้พัฒนาทุกด้านการสำรวจที่ดินวัด เพื่อป้องกันการบุกรุกและครอบครองที่ดินรอบวัด การสร้างกระแสความร่วมมือของประชาชนทั้งประเทศในกิจกรรมอุปสมบทโดยสมัครใจมาจำพรรษาในวัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้กับพุทธศาสนิกชนในพื้นที่

โดยมีการปฏิบัติมากขึ้น และการเชิญชวนพี่น้องไทยพุทธที่ย้ายออกจากพื้นที่ให้กลับมาอยู่อาศัยในพื้นที่ สร้างความเป็นเอกภาพขององค์กรพุทธ ระดมสรรพกำลังด้านบุคลากรและงบประมาณ พัฒนาองค์กรพุทธ สร้างความมั่นคงพระพุทธศาสนา ส่งเสริมงานด้านการเผยแพร่ด้านการศึกษาสงเคราะห์และด้านการสาธารณสงเคราะห์พระพุทธศาสนา สืบสาน รักษา ต่อยอด วิถีพุทธและหลักพุทธธรรม ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5. พิจารณาเพิ่มงบประมาณให้กับหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดำเนินแผนงาน/โครงการในการแก้ปัญหาในการละทิ้งถิ่นฐานของพี่น้องไทยพุทธ โดยการซ่อมแซมปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้ราษฎรชาวไทยพุทธ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ย้ายกลับเข้ามาอยู่ในภูมิลำเนาในพื้นที่ไม่ทิ้งถิ่นฐานหรืออพยพออกนอกพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมได้ด้วยตัวเอง อันเนื่องจากหน่วยเองมีศักยภาพในการสนับสนุนกำลังพล ชุดช่างและเครื่องมือนอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับมาช่วยเหลือสนับสนุนโครงการได้

6. การบูรณาการร่วมส่วนราชการ ขับเคลื่อนการบูรณาการร่วมราชการที่เกี่ยวข้องในแต่ละจังหวัดเข้ามามีร่วมขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา ร่วมกันตามกรอบงบประมาณของแต่ละหน่วยงานเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของแผนงาน การแก้ปัญหาและเกิดประโยชน์สูงสุด

บทที่ 3

บทอภิปราย

ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาหน่วยงาน/ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันบูรณาการแผนงาน/โครงการโดยมี กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเจ้าภาพในการบูรณาการ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์/วัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมที่กำหนด บทบาทศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อการขับเคลื่อนการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและแผนปฏิบัติการ (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2564) ให้สอดคล้องและสนองต่อเป้าหมายของนโยบายเพื่อบังคับวิถีให้ทุกส่วนราชการที่มีแผนงาน โครงการและกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถสนองตอบปัญหาและความจำเป็นของประชาชน ที่สำคัญนั้นคือสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันภายใต้การมีระบบการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนาของกระทรวง กรมและหน่วยงานต่างๆให้เป็นเอกภาพ นำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม เร่งรัด ผลักดัน การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ (Function, Agenda, Area) ให้เป็นไปตามเป้าหมาย เสริมการทำงานของ กระทรวง กรมและหน่วยงานของรัฐให้มีความต่อเนื่อง มิให้เกิดช่องว่างและสนับสนุนการพัฒนาเสริมความมั่นคงของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ทั้งนี้ได้ให้ความสำคัญลำดับสูงกับพื้นที่และประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกขั้นตอน โครงการตามแผนบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาละทิ้งถิ่นฐานของชุมชนไทยพุทธในส่วนของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีจำนวน 1 โครงการ คือโครงการเสริมสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง โดยมีกิจกรรมย่อยจำนวน 3 กิจกรรม คือ 1. โครงการฟื้นฟูไทยพุทธถดถอย (เสริมสร้าง) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนขั้นต้น แก่ราษฎรในการประกอบอาชีพการเกษตร และเลี้ยงสัตว์ โดยบูรณาการ ร่วมกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ ประชุม ปรีกษา สอบถาม ความต้องการในการประกอบอาชีพเพิ่มเติมทั้งด้านเกษตร การเลี้ยงสัตว์ และความ ต้องการอื่นๆ ของชุมชนไทยพุทธ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างความรู้สึกที่ดีต่อราษฎรไทยพุทธว่าได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียม ก่อให้เกิดการสานสัมพันธ์ที่ดี เกิดสำนึกรักถิ่นฐาน สร้างความเข้มแข็งขึ้นในชุมชน 2. โครงการพัฒนาศาสนสถาน มีวัตถุประสงค์ในการบูรณปฏิสังขรณ์ ซ่อมแซม วัด สำนักสงฆ์ และที่พักสงฆ์ ที่ชำรุดทรุดโทรมให้มีสภาพพร้อมใช้ในการปฏิบัติศาสนพิธีได้ 3. โครงการสนับสนุนภัตตาหารแด่พระสงฆ์ในพื้นที่ชุมชน

ล่อแหลม/เสี่ยงภัยไม่สามารถออกบิณฑบาตได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของ พระสงฆ์ที่อยู่ในพื้นที่ล่อแหลม/เสี่ยงภัย ให้มีภัตตาหารที่เพียงพอ สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้และไม่ละทิ้งวัด ซึ่งที่ผ่านมานี้ปี 2560-2562 ศูนย์ประสานงานอันเนื่องมาจากโครงการพระราชดำริ ภายใต้การควบคุมของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้เข้าดำเนินกิจกรรมต่างๆ สนับสนุนการแก้ปัญหาชุมชนชาวไทยพุทธแต่ยังไม่สามารถผลักดันปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการไม่ทิ้งถิ่นฐานหรือกลับคืนสู่ถิ่นฐานได้อย่างเป็นรูปธรรมเป็นเพียงการช่วยในเรื่องการดำรงชีพและลดภาระค่าใช้จ่ายในแต่ละครัวเรือนเพียงเท่านั้น ต่อมาในปี 2563 ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เข้ามาร่วมดำเนินการให้การสนับสนุนงบประมาณในการซ่อมแซมปรับปรุงที่อยู่อาศัยเพื่อช่วยเหลือพี่น้องไทยพุทธที่ยากลำบากนั้น กลับทำให้เกิดกระแสตอบรับในการกลับคืนสู่ถิ่นฐานและมีแรงจูงใจให้ยังอยากคงอยู่ในพื้นที่ต่อไป ซึ่งจากแนวทางดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้กำหนดบทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น อันได้แก่ การเสริมสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน ด้วยการใช้ยุทธศาสตร์ประชาชนมีส่วนร่วมตามแนวทาง “ปรับทุกข์ ผูกมิตร ร่วมคิด ร่วมทำ” การเสริมสร้างหมู่บ้านชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนที่ล่อแหลมมีความเสี่ยงต่อการก่อเหตุร้าย ได้อย่างเป็นรูปธรรม งานด้านการพัฒนาเสริมความมั่นคงมุ่งสร้างความยั่งยืนด้วยการเพิ่มศักยภาพและพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพื่อสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ “มั่นคง มั่นคั่ง ยั่งยืน” ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐ

บทที่ 4

บทสรุป

จากปัญหาความไม่สงบภายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเห็นได้ว่าการดำเนินการกำหนดแนวทางบทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 สน. ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น โครงการนี้ เพื่อเป็นสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้ราษฎรไทยพุทธที่อพยพย้ายถิ่นฐานได้ย้ายกลับเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ภูมิลาเนาเดิม เป็นการสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะต้องดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริมให้พื้นที่ได้มีสภาวะที่เกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตให้ครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความปลอดภัย การประกอบอาชีพและการลงทุน การศึกษา การทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา ลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ เชื่อมความสัมพันธ์และลดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน พัฒนาศักยภาพของพื้นที่และยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กลุ่มราษฎรไทยพุทธที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงเป็นเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ประการหนึ่งในการปฏิบัติของกองกำลังติดอาวุธ (RKK) ด้วยการกดดัน ช่มชู้ ปล่อยทำร้าย ทำลายธุรกิจ และสร้างความหวาดระแวงระหว่างชนต่างศาสนา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมบีบบังคับให้ราษฎรไทยพุทธละทิ้งถิ่นฐานและหลบหนีออกนอกพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตงานวิจัย คือบทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการขับเคลื่อนโครงการไทยพุทธคืนถิ่น ซึ่งผู้วิจัยท่านต่อไปสามารถนำไปศึกษาต่อได้ดังนี้

1. **ด้านการเมืองและเศรษฐกิจ** กลุ่มคนร้ายยังคงพยายามฟื้นฟูตาดีกา สร้างแนวร่วม บ่มเพาะผ่านโรงเรียนสอนศาสนา และผู้นำทางศาสนาประจำพื้นที่ ควบคู่ไปกับการสร้างท่อน้ำเลี้ยง ต่อกลุ่มองค์กร จากการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของชาวมุสลิมในพื้นที่ รวมถึงการแสวงประโยชน์จากงบประมาณโครงการของรัฐ เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน, การทุจริต งบประมาณสนับสนุนของรัฐ ในโรงเรียนสอนศาสนา และการนำสมาชิกกลุ่มคนร้ายที่หลบหนี เข้ามาฟอกตัวที่โครงการพาคคนกลับบ้าน จากนั้นย้อนกลับไปให้การสนับสนุนกลุ่มคนร้ายในพื้นที่ การเสริมสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน เพื่อการอยู่ร่วมกันแบบสังคมพหุวัฒนธรรมและเผยแพร่ข้อกฎหมายที่ถูกต้อง สร้างความเข้าใจ

ในการรับรู้ทั้งพี่น้องไทยพุทธและไทยมุสลิมไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือทางการเมือง เหตุความรุนแรงในพื้นที่ การเพิ่มศักยภาพและพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพื่อสร้างอาชีพเพิ่มรายได้การเสริมสร้างรายได้ครอบครัวและความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน

2. ด้านการทหาร การดูแลเป้าหมายอ่อนแอและชุมชนล่อแหลม การเสริมสร้างหมู่บ้านชุมชนให้เข้มแข็ง การรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มแข็ง รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายของจนท. จะทำให้สามารถจับกุมผู้ต้องสงสัย และผู้ต้องหาได้จำนวนมาก ทำให้สถิติการก่อเหตุลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่จากหลักนิยมการใช้แนวร่วมรุ่นใหม่ในการปฏิบัติการรวมถึงยังคงมีมือประกอบระเบิดที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ทราบได้ คนร้ายจึงยังคงมีขีดความสามารถในการก่อเหตุรุนแรงเจ้าหน้าที่จะยังคงเป็นเป้าหมายหลักในการก่อเหตุ ควบคู่กับการ ก่อเหตุต่อเป้าหมายอ่อนแอ เพื่อหลอเลี้ยงสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่รวมถึงการก่อเหตุนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อแสดงศักยภาพของกลุ่มคนร้าย ภายใต้การสนับสนุนของกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล

3. ด้านการพัฒนา ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทำให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” การสร้างแรงจูงใจให้เกิดกับพี่น้องไทยพุทธ โดยพิจารณาเพิ่มงบประมาณให้กับหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ศปพร.ดำเนินแผนงาน/โครงการในการแก้ปัญหาในการละทิ้งถิ่นฐานของพี่น้องไทยพุทธ โดยการซ่อมแซมปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้ราษฎรชาวไทยพุทธ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ย้ายกลับเข้ามาอยู่ในภูมิสำเนาในพื้นที่ไม่ทิ้งถิ่นฐานหรืออพยพออกนอกพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมได้ด้วยตัวเอง อันเนื่องจากหน่วยงานมีศักยภาพในการสนับสนุนกำลังพลชุดช่างและเครื่องมือนอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับมาช่วยเหลือสนับสนุนโครงการได้

4. ด้านภาคประชาสังคม กลุ่มเครือข่ายขององค์กรนักเคลื่อนไหวภาคประชาสังคม ยังคงพยายามสร้างมวลชนอย่างต่อเนื่องและขยายเครือข่ายไปยังกลุ่มนักศึกษา ดำรงความ มุ่งหมายหิบบกหลักคำสอนของศาสนา สิทธิมนุษยชน ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ เชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ชูประเด็นการกำหนดใจตนเอง และกระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่ ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อพยายามยกระดับปัญหาให้เข้าหลักเกณฑ์การขัดแย้งด้วยอาวุธ (Armed Conflict) เพื่อหวังผลให้องค์กรระหว่างประเทศเข้ามาแทรกแซง องค์กรนักศึกษามีการจัดกิจกรรมของสมาชิกชมรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการชักชวนเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี แต่จะปิดบังความเคลื่อนไหวตามแนวทางการต่อสู้ขององค์กร เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่รัฐและได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ อีกทั้งพยายามขยายเครือข่ายมวลชนในพื้นที่และนอกพื้นที่ โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ปิดเปิดบนข้อเท็จจริง นำประเด็น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อมาขยายผลและต้องการให้เกิดความขัดแย้งระหว่างคนต่างศาสนิกในพื้นที่ โดยหวังเพิ่มมวลชนในการขับเคลื่อนงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง แนวทางการหนุนเสริมในการตั้งศูนย์พัฒนาและส่งเสริมพระพุทธศาสนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนด้านการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้พัฒนาทุกด้าน สร้างความเป็นเอกภาพขององค์กรพุทธ ระดมสรรพกำลังด้านบุคลากรและงบประมาณ พัฒนาองค์กรพุทธ สร้างความมั่นคงพระพุทธศาสนา ส่งเสริมงานด้านการเผยแพร่ด้านการศึกษาสงเคราะห์และด้านการสาธารณสงเคราะห์พระพุทธศาสนา สืบสาน รักษา ต่อยอด วิถีพุทธและหลักพุทธธรรม ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580. (13 ตุลาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา*.

135(82 ก). น. 1-61.

การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). (18 เมษายน 2562).

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา. 136(51 ก). น. 1-33.

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 – 2565). (22

พฤศจิกายน 2562). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา*. 136(124 ก). น. 1-35.

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (16 มีนาคม 2559). *ยุทธศาสตร์*

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2560-2564.

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548. (16 กรกฎาคม

2548). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา*. 122(58 ก). น. 1-9.

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า.(1 ตุลาคม 2562). *แผน*

เสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี 2563.

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (2564). *ยุทธศาสตร์การพัฒนา*

จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2563 – 2565.

สืบค้นจาก <https://www.isoc5.net/strategyAndPlans>

ข้อเรียกร้องเครือข่ายชาวพุทธ จชต. (2563). *ปัตตานี*.

นายคณิง นันทะนะ. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation). สืบค้นจาก

http://www.thaischool.in.th/_files_school/62102138/data/62102138_1_20111209-131002.pdf

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก พงศกร แสงกุล

วัน เดือน ปีเกิด 11 สิงหาคม 2519

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2539	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 37
พ.ศ. 2544	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 48
พ.ศ. 2554	โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 89

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2544 - 2547	ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก
พ.ศ. 2547 - 2552	ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา
พ.ศ. 2552 - 2553	นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 5
พ.ศ. 2553 - 2554	ประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก
พ.ศ. 2554 - 2555	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายส่งกำลังบำรุง กองพลทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2555 - 2556	ผู้บังคับส่วนแยก กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2556 - 2557	หัวหน้าฝ่ายส่งกำลังบำรุง กองพลทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2557 - 2560	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 151
พ.ศ. 2560 - 2562	เสนาธิการกรมทหารราบที่ 151
พ.ศ. 2562 - 2563	รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 15

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2563 - ปัจจุบัน รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 151

